

דתמרים, ביה תם, דרגא דיעקב, דאתמר ביה, (בראשית כה) ויעקב איש תם. חובין מרים, ועל דא תמרים: תמן ת"ם, ותמן מ"ר.

משום שתמרים, בו תם, דרגת יעקב, שנאמר בו (בראשית כה) ויעקב איש תם. עברות מרות, ועל כף תמרים - שם ת"ם, ושם מ"ר.

הכא רמיז, וימתקו המים. הךא הוא דכתיב, (שמות טו) ויזרהו יי עץ וימתקו המים. מהכא, מאן דאשתדל באורייתא, דאיהו עץ. חובין דיליה, דאתמר בהון (שמות א) וימררו את חיייהם בעבודה קשה, קדשא ברין הוא מחיל ליה, ויתחזרון מתיקין.

כאן רמוז, וימתקו המים. זהו שכתוב (שמות טו) ויזרהו ה' עץ, וימתקו המים. מכאן, מי שמשתדל בתורה שהיא עץ, עוונותיו, שנאמר בהן (שם א) וימררו את חיייהם בעבודה קשה, הקדוש ברין הוא מחיל לו, ויחזרו מתוקים.

דיומין ייתון, דיתקיים בהו כמפקנו דמצרים, דאתמר ביה (שמות א) וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא. ובגלותא בתרא, לית מיתה אלא עוני דעני חשוב כמת. לקיים בהון (צפניה ג) והשארתי כף עם עני ודל וחסו בשם יי. לאתקיימא בהון (שמואל ב כב) ואת עם עני תושיע. ואלין עתירים דישתארון בהון יתקיים בהון, (שמות ה) נרפים אתם נרפים. נרפים הם באורייתא. נרפים הם, למעבד טיבו עם מארי תורה. ואנשי חיל המסוככים מעיר לעיר ולא יחוננו.

שיבאו ימים שיתקיים בהם פציאת מצרים, שנאמר בה (שם) וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא. ובגלות האחרונה אין מיתה, אלא עני, שעני חשוב כמת, לקיים בהם (צפניה ג) והשארתי בקרבך [כף] עם עני ודל וחסו בשם ה'. להתקיים בהם (שמואל-ב כב) ואת עם עני תושיע. ועשירים אלו שישארו בהם, יתקיים בהם (שמות ה) נרפים אתם נרפים. נרפים הם בתורה, נרפים הם לעשות טובות עם בעלי תורה ואנשי חיל המסוככים מעיר לעיר ולא יחוננו.

ונרפים הם בכבוד המס, דאי תימא כבדין אינון בכבוד המס, ולא עבדין טיבו, בגין דא תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה, דכובד המס עלייהו, ואל ישעו בדברי שקר, דאינון משקרין ואמרין דכובד המס עלייהו, ובגין דא לא יעבדון טיבו. אינון משקרין במלוליהו, ואמרין דמהכובד דתכבד עלייהו, תבן אין נתן, ממונא דשקרא, דביה טועין (כ"א שועין) לקודשא ברין הוא ובגין דלא ישעון ביה, ולא חסו בשם יי, אין נתן לעבדיך. ואלין דאית לון, טמיר וגניז ממונא מלגו, דאיהו תוכן, כגון תוף האוצר ותיבה, אתקיים בהו ותוכן לבנים תתנו. ודא כספים לבנים, דיהון בההוא דרא.

ונרפים הם בכבוד המס. שאם תאמר, כבדים הם בכבוד המס ולא עושים טובות - בגלל זה (שם) תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה, שכבוד המס עליהם, ואל ישעו בדברי שקר, שהם משקרין ואמרין שכבוד המס עליהם, ומשום זה לא יעשו טובות. הם משקרין בדבריהם, ואמרין שמהכבוד שתכבד עליהם, תבן אין נתן, ממון השקר שבו טועים (מדברים) לקדוש-ברוך-הוא.

בההוא זמנא (שמות ט"ו) שם שם לו חוק ומשפט, ואינון

ומשום שלא מדברים בו ולא חסו בשם ה', אין נתן לעבדיך. ואליה שיש להם נסתר וגנוז הממון מבפנים, שהוא תכן, כמו תוף האוצר ותבה, מתקיים בהם ותכן לבנים תתנו. וזה כספים לבנים שיהיו באותו דור. באותו זמן, (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט, והם בעלי משנה. גם כאן ויבאו מרתה, חוזרת

בהעלותך - קנ"ג ע"א

לָהֶם תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה מָרָה בְּדַחְקִים רַבִּים, בְּעִנְיֹת, שִׁיתְקִים בָּהֶם (שם א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה - זֶה קָשָׁא. בַּחֲמֹר - זֶה קַל וְחֹמֶר. וּבִלְבָנִים - זֶה לְבוֹן הַלְכָה. וּבְכָל עַבְדָּה בְּשָׂדֶה - זֶה זֹר פְּרִיָתָא. אֶת כָּל עַבְדְּתֶם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ - זֶה תִּיק"ו.

וְרוּעָה הַנְּאָמָן, שֶׁם הַתְּקִים בָּךְ, שֶׁם שֶׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשֶׁם נִסְהוּ. וּבְעֵץ הַדַּעַת הִזָּה טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא אֲסוּר וְהַתֵּר, וּבְאֹתָם סוּדוֹת שֶׁהִתְגַּלוּ עַל יְדֶךָ, וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. כְּמוֹ מֶלֶח שֶׁמִּמְתִּיק אֶת הַבֶּשֶׂר, כִּי יִתְמַתְּקוּ בְּסוּדוֹת שֶׁמִּתְגַּלִּים עַל יְדֶךָ כָּל אוֹתָן קִשְׁיוֹת וּמִחְלוּקוֹת שֶׁל מַיִם מְרִירִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה, יִחְזְרוּ מִתּוֹקִים מִי הַתּוֹרָה. וַיִּסְוֶיךָ, בְּסוּדוֹת אֵלּוּ שֶׁהִתְגַּלוּ עַל יְדֶךָ, יִהְיוּ לְךָ מִתּוֹקִים, וַיִּחְזְרוּ לְךָ כָּל הַדַּחְקִים שֶׁלָּךְ כְּחִלּוּמוֹת שֶׁעָבְרוּ. וְחַל"ם בְּהַפּוֹף אוֹתִיּוֹת - מַל"ח, שֶׁמִּמְתִּיק אֶת הַבֶּשֶׂר. גַּם יִסּוּרִים מִמְתְּקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשִׂי.

וְלִרְשָׁעִים חוֹזְרִים הַיִּסּוּרִים מֶלֶח סְדוּמִית, שֶׁמַּעֲוֹר אֶת הָעֵינַיִם, לְקַיֵּם בָּהֶם (איוב יא) וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלִינָה. וְהֵם עָרַב רַב רְשָׁעִים, שִׁיתְקִים בָּהֶם בְּאוֹתוֹ זְמַן, (דניאל יב) יִתְבָּרְרוּ וַיִּתְלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים. יִתְלַבְּנוּ - אֵלֶּה בְּעֵלֵי מִשְׁנָה. וַיִּצְרְפוּ - הֵם זֹרַע קֹדֶשׁ שֶׁל שְׂאֵר הָעַם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (זכריה יג) וַצְּרַפְתִּים כְּצֹרֶף אֶת הַכֶּסֶף. וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים - אֵלֶּה עָרַב רַב.

וְהַמְשַׁבְּלִים יְבִינּוּ (דניאל שם) - אֵלּוּ בְּעֵלֵי קְבֵלָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם) וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ. אֵלּוּ אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים כְּזֹהֵר זֶה שֶׁנֶּקְרָא סֶפֶר הַזֹּהָר, שֶׁהוּא כְּמוֹ תַבַּת נַח שֶׁמִּתְכַנְּסִים בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי וְשָׁבַע מַמְלָכוֹת, וְלַפְעָמִים אֶחָד מַעֲרִי וְשְׁנַיִם מִמְשַׁפְּחָה, שֶׁבָּהֶם יִתְקִים (שמות א) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיִּאֻרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ. וְדָא אוּרָה דְּסַפְרָא דָא, וְכֵלָא עַל סִיבָה דִּילָךְ.

מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. אוֹף הָכָא וַיִּבְאוּ מִרְתָּה, אֲתַהֲדֵר לֹון אוּרִיָתָא דְּבַעַל פֶּה, מָרָה בְּדַחְקִין סְגִיִּין, בְּעִנְיֹתָא, דִּיתְקִים בָּהּ, (שם א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה: זֶה קוּשְׁיָא. בַּחֲמֹר: דָּא קַל וְחֹמֶר. וּבִלְבָנִים: דָּא לְבוֹן הַלְכָה. וּבְכָל עַבְדָּה בְּשָׂדֶה: דָּא פְּרִיָתָא. אֶת כָּל עַבְדְּתֶם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ: דָּא תִּיק"ו.

וְרוּעָה מְהִימְנָא, תְּמַן אֲתַקִּים בָּךְ, שֶׁם שֶׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשֶׁם נִסְהוּ. וּבִהֲאֵי עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ אִיסוּר וְהִיתֵר. וּבְאִינוּן רִזִּין דְּאֲתַגְּלִין עַל יְדֶךָ, וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. כְּמִלַּח דְּמִמְתְּקַת בְּשָׂרָא, הִכִּי יִתְמַתְּקוּן בְּרוּזִיָא דְּאֲתַגְּלִין עַל יְדֶךָ, כָּל אִינוּן קוּשְׁיִין וּמִחְלוּקוֹת, דְּמִיִּין מְרִירָן דְּאוּרִיָתָא דְּבַעַל פֶּה, אֲתַהֲדֵרוּ מִתִּיקָן מִי אוּרִיָתָא, וַיִּסּוּרִין דִּילָךְ, בְּרוּזִין אֵלִין דְּאֲתַגְּלִין עַל יְדֶךָ, יִהְיוּ לְךָ מִתִּיקִין, וַיִּהְדְּרוּן לְךָ כָּל דַּחְקִין דִּילָךְ, כְּחִלְמִין דְּעַבְרִין. וְחַל"ם, בְּהִיפּוֹף אֲתוּוֹן מַל"ח. דְּמִמְתְּקַת יַת בְּשָׂרָא. אוֹף יִסּוּרִין מִמְתְּקִים. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

וְלִרְשָׁעִים מִתְהַדְּרִין יִסּוּרִין מֶלֶח סְדוּמִית, דְּאִיהוּ מַסְמָא אֶת הָעֵינַיִם, לְקַיֵּימָא בָּהּ (איוב יא) וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלִינָה. וַאִינוּן (דף קנ"ג ע"ב) עָרַב רַב רְשָׁעִיָא, דִּיתְקִים בָּהּ כְּהוּא זְמַנָּא, (דניאל יב) יִתְבָּרְרוּ וַיִּתְלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים. יִתְלַבְּנוּ: אִינוּן מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. וַיִּצְרְפוּ: אִינוּן זֹרַע קֹדֶשׁ דְּשְׂאֵר עַמָּא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (זכריה יג) וַצְּרַפְתִּים כְּצֹרֶף אֶת הַכֶּסֶף. וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים, אִינוּן עָרַב רַב.

וְהַמְשַׁבְּלִים יְבִינּוּ, (דניאל יב) אִינוּן מֵאֲרֵי קְבֵלָה, דְּאֲתַמֵּר בְּהוּן (דניאל יב) וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ. אֵלִין אִינוּן דְּקָא מִשְׁתַּדְּלִין כְּזֹהֵר דָּא, דְּאֲקִרִי סֶפֶר הַזֹּהָר, דְּאִיהוּ כְּתִיבַת נַח, דְּמִתְכַנְּשִׁין בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי, וְשָׁבַע מַמְלָכוֹתָא. וְלִזְמַנִּין אֶחָד מַעֲרִי, וְשְׁנַיִם מִמְשַׁפְּחָה. דְּבַהוּן יִתְקִים (שמות א) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיִּאֻרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ. וְדָא אוּרָה דְּסַפְרָא דָא, וְכֵלָא עַל סִיבָה דִּילָךְ.

תַּבַּת נַח שֶׁמִּתְכַנְּסִים בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי וְשָׁבַע מַמְלָכוֹת, וְלַפְעָמִים אֶחָד מַעֲרִי וְשְׁנַיִם מִמְשַׁפְּחָה, שֶׁבָּהֶם יִתְקִים (שמות א) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיִּאֻרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ. זֶה אוּרָה שֶׁל סֶפֶר זֶה, וְהַפֵּל עַל הַסֶּפֶר שֶׁלָּךְ.

ומאן גרים דא. עורב דאנת תהא בההוא זמנא, פיונה. דשליח אחרא דאקרי בשמך, פערוב דאשתלח בקדמיתא, ולא אתהדר בשליחותא, דאשתדל בשקצים, דאתמר בהון, עמי הארץ שקץ. בגין ממונא דלהון, ולא אשתדל בשליחותיה לאהדרא לצדיקייא בתיובתא. פאלו לא עביד שליחותא דמאריה.

ובך יתקיים רזא דיונה, דעאל בעמקין דתהומי ימא, הכי תיעול אנת בעמיקו דתהומי אורייתא, הדא הוא דכתיב, (יונה ב) ותשליכני מצולה בלבב ימים. ויהוון חכמה חסד נצח לימין. דבגניניהו אמר דוד, (תהלים קיח) ימין יי עושה חיל ימין יי רוממה ימין יי עושה חיל. ותלת משמאלא יתקשרון פחדא, דאינון בינה גבורה הוד. וג' דרגין דאמצעיתא, פתר תפארת יסוד, דאחידן בימינא ושמאלא.

ובגין דחזא לך נביא מתקשר בתלת דרגין דאמצעיתא, פתח עלף האי קרא, (ישעיה נב) הנה ישפיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד. ובגין דאנת תהא אחיד בתרין משיחין, אמר דוד על ג' ימינין דמשיח בן דוד, ימין יי תלת זמנין. לקביל ג' שמאלין, דאחיד בהן משיח בן אפרים, אמר מסטרא דחד שמאלא, גבורה, לא אמות. פי אחיה, מסטרא דשמאלא דהו"ד דילך, דאתמר ביה ונתן ההוד למשה. אתיהיב בך, מסטרא דבינה.

בגין דביה הוית אנת חרב ויבש בכלא, בגין משיח בן אפרים, באורייתך, בנביאותך עליה, בגופך דסבילת פמה מיני יסורין, בגין דלא ימות הוא. ובעית רחמי עליה. אתמר ביה פי אחיה, מסטרא דבינה. ובגין דא לא אמות, מסטרא דגבורה. פי אחיה מסטרא דבינה, אילנא דחיי, דאתגבר עליה קריאת שמע של שחרית, וקשיר ליה בקשורא דתפילין, בימינא דאברהם, דאיהו שחרית.

וכי גרם זה? עורב, שאפה תהיה באותו זמן פיונה, ששליח אחר שנקרא בשמך, פערוב שושלח בתחלה ולא חזר בשליחות, שהשתדל בשקצים, שנאמר בהם עמי הארץ שקץ, בגלל ממונם, ולא השתדל בשליחותו להחזיר צדיקים בתשובה, כאלו לא עשה שליחות רבונ.

ובך יתקיים סוד היונה שנכנס בעמקי תהום רבה, כך תכנס אפה בעמקי תהומי התורה. זהו שפתוב (יונה ב) ותשליכני מצולה בלבב ימים. ויהיו חכמה חסד נצח לימין, שבגללם אמר דוד (תהלים קיח) ימין ה' רוממה ימין ה' עשה חיל. ושלש משמאל יתקשרו כאחד, שהם בינה גבורה הוד, ושלש דרגות שבאמצע - פתר תפארת יסוד - שאחוזות בימין ושמאל.

ומשום שראה אותך נביא מתקשר בשלש דרגות האמצע, פתח עליך פסוק זה, (ישעיה נב) הנה ישפיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד. ומשום שאפה תהיה אחוז בשני משיחים, אמר דוד על שלשה ימינים של משיח בן דוד, ימין ה' שלש פעמים. פנגד שלשה שמאלים שאחוז בהם משיח בן אפרים, אמר מצד אחד שמאל, גבורה, לא אמות. פי אחיה - מצד שמאל של הו"ד שלך, שנאמר בו ונתן ההוד למשה, נתן בך מצד בינה.

משום שבו היית חרב ויבש בכל, בגלל משיח בן אפרים, בתורתך, בנביאותך עליו, בגופך שסבילת פמה מיני יסורים כדי שהוא לא ימות, ובקשפת עליו רחמים, נאמר בו פי אחיה, מצד הבינה. ומשום זה לא אמות - מצד הגבורה. פי אחיה - מצד הבינה, וקושר אותו בקשר של תפילין בימין אברהם, שהוא שחרית.

בהעלותך - קנ"ג ע"ב

וְאִסַּף מַעֲשֵׂי יְהוָה, מִסְטָרָא דְהוּד. יִסּוּר יִסְרָנִי יְהוָה, חֲכָמָה וּבִינָה, מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא, בְּתִלְת יָמִינִין, וּתְלַת שְׁמָאֲלִין. וְלַמּוֹת לֹא נִתְנָנִי, עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, בְּגוֹ דְכָלִּיל פְּתֵר, וְצַדִּיק, וְאִיהוּ בֶן יִ"ה. וּמִיָּד יָקוּם ו' לְה' בְּי"ה, בִּימִינָא וּשְׁמָאלָא, בְּרַחֲמֵי וְתַחֲנוּנֵי, בְּכַמְה פִּיּוּסִים לְה' וְלִבְנֵהָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (עמוס ט) בְּיוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סֶפֶת דְּוִד הַנּוֹפֵלֶת. וּבִגְזִין דָּא אָמַר נְבִיא, (ירמיה לא) בְּכִי יִבְאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילִם.

קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְנָשִׁיק לִיה, וּבְרִיף לִיה, וְאָמַר וְדָאִי שְׁלִיחָא דְמֵאֲרָף אַנְתָּ לְגַבְנָן. פְּתַחוּ תְנָאִין וְאִמְרָאִין וְאָמְרוּ, רַעֲיָא מְהִימְנָא, אַנְתָּ הֵייתָ יַדְעָ כָּל דָּא, וְעַל יָדָךְ הִיא אֲתַגְלִיָּא, אָבָל בְּעֲנֵה דִילְךָ, דְאֲתַמַּר בְּךָ (במדבר יב) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנֹ מְאֹד, בְּאֲלִין אֲתַרִּין דְאַנְתָּ מִתְבַּיִישׁ לְאַחֲזָקָא טִיבוּ לְגַבְנָךְ, מְנִי קִדְשָׁא בְרִיף הוּא לָן, וְלִבּוּצֵינָא קִדְשֵׁינָא, לְמַהוּי בִידָךְ וּבְפִימָךְ בְּאֲלִין אֲתַרִּין. (ע"כ רעיא מְהִימְנָא).

וּבְיוֹם הַקִּים אֶת הַמִּשְׁפָּן. (במדבר ט) רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים קיב) פְּזֹר נִתַּן לְאֲבִיוֹנִים צְדָקְתוֹ עוֹמְדַת לְעַד קִרְנוֹ תְרוּם בְּכַבּוּד. פְּזֹר לְאֲבִיוֹנִים, מְאִי פְזֹר. כְּמָה דְאֲתָּ אָמַר (משלי יא) יֵשׁ מִפְּזֹר וְנוֹסָף עוֹד. יְכוּל פְּזֹר בְּעֵלְמָא, קָא מִשְׁמַע לָן פְּזֹר נִתַּן לְאֲבִיוֹנִים, פִּיּוֹן דִּיהִיב לְמִסְכְּנֵי, הָאִי פְּזֹרָא נְאוּת. מְאִי וְנוֹסָף עוֹד. בְּכָלֵא. וְנוֹסָף עוֹד בְּעוֹתָרָא. וְנוֹסָף עוֹד בְּחַיִּי.

הָאִי קָרָא הָכִי מִיבְעֵי לִיה, יֵשׁ מִפְּזֹר וְיוֹסָף עוֹד, מְאִי וְנוֹסָף. אֶלָּא הֵהוּא אֲתַר דְשָׂרִי בִיה מִיתָה, הוּא גָרִים לִיה דִּיתוּסָף מְחַיִּים דְלַעִילָא לְאוּסָפָא לִיה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֲזִיא, קָרָא אֶסְהִיד, דְכָל מְאָן דִּיהִיב לְמִסְכְּנֵי, אֲתַעַר אֵילְנָא דְחַיִּי, לְאוּסָפָא לְהֵהִיא אֵילְנָא דְמוֹתָא, וּכְדִין אֲשַׁתְּכַח חַיִּים וְחָדוּ הַפְּסוּק מַעֲיֵד שְׁכַל מִי שְׁנוֹתָן לְעַנְיִים, מְעוֹרָר עֵץ הַחַיִּים לְהוֹסִיף לְאוּתוֹ עֵץ הַמּוֹת, וְאָז נִמְצָא חַיִּים וְשִׁמְחָה לְמַעְלָה. וְהָאֲדָם שְׁגוֹרָם אֶת זֶה, בְּשַׁעֲה שְׁצַרִּיף לּוֹ, אוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים עוֹמֵד עָלָיו,

וְאִסַּף מַעֲשֵׂי יְהוָה - מִצַּד הַהוּד. יִסּוּר יִסְרָנִי יְהוָה - חֲכָמָה וּבִינָה, מִיְמִין וּמִשְׁמָאל, בְּשְׁלֹשָׁה יָמִינִים וּבְשְׁלֹשָׁה שְׁמָאֲלִים. וְלַמּוֹת לֹא נִתְנָנִי - הַעֲמוּד הָאִמְצָעִי בְּגוֹ שְׁכוּלָל פְּתֵר וְצַדִּיק, וְהוּא בֶן יִ"ה. וּמִיָּד יָקוּם ו' לְה' בְּי"ה, בִּימִין וּשְׁמָאל, בְּרַחֲמֵים וְתַחֲנוּנִים, בְּכַמְה פִּיּוּסִים לְה' וְלִבְנֵהָ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (עמוס ט) בְּיוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סֶפֶת דְּוִיד הַנּוֹפֵלֶת. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר הַנְּבִיא (ירמיה לא) בְּכִי יִבְאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילִם.

קָם רוּעָה הַנְּאָמֵן וְנָשַׁק לוֹ וּבְרִיף אוֹתוֹ, וְאָמַר, וְדָאִי שְׁלִיחָ רַבּוּנָךְ אַתָּה אֲלִינוּ. פְּתַחוּ תְנָאִים וְאִמְרָאִים וְאָמְרוּ, רַעֲיָא מְהִימְנָא, אַתָּה הֵייתָ יוֹדְעָ כָּל זֶה, וְעַל יָדָךְ הִתְגַּלְתָּה, אָבָל בְּעֲנֵה שְׁלָךְ, שְׁנַאֲמַר בְּךָ (במדבר יב) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנֹ מְאֹד, בְּמִקּוּמוֹת אֵלּוֹ שְׁאֲתָה מִתְבַּיִישׁ לְהַחֲזִיק טוּבָה אֵלֶיךָ, מִנְּהַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתְנוּ וְלִמְנוּרָה הַקְּדוֹשָׁה לְהִיּוֹת בִּידָךְ וּבְפִיךָ בְּמִקּוּמוֹת אֵלּוֹ. (עד כאן רעיא מְהִימְנָא).

וּבְיוֹם הַקִּים אֶת הַמִּשְׁפָּן. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים קיב) פְּזֹר נִתַּן לְאֲבִיוֹנִים צְדָקְתוֹ עוֹמְדַת לְעַד קִרְנוֹ תְרוּם בְּכַבּוּד. פְּזֹר לְאֲבִיוֹנִים, מְאִי פְזֹר. כְּמָה דְאֲתָּ אָמַר (משלי יא) יֵשׁ מִפְּזֹר וְנוֹסָף עוֹד. יְכוּל פְּזֹר בְּעֵלְמָא? בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ פְּזֹר נִתַּן לְאֲבִיוֹנִים. פִּיּוֹן שְׁנִתָּן לְעַנְיִים, פְּזֹר זֶה נְאֻה. מַה זֶה וְנוֹסָף עוֹד? בְּכָל. וְנוֹסָף עוֹד - בְּעֵשֶׂר. וְנוֹסָף עוֹד - בְּחַיִּים. פְּסוּק זֶה בְּךָ צַרִּיף לּוֹ לְהִיּוֹת: יֵשׁ מִפְּזֹר וְיוֹסָף עוֹד. מַה זֶה וְנוֹסָף? אֶלָּא אוֹתוֹ מְקוּם שְׁשׁוּרָה בּוֹ מִיתָה, הוּא גוֹרָם לוֹ שְׁתִּיתוּסָף מְחַיִּים שְׁלַמְעֵלָה לְהוֹסִיף לוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֲזִיא,